

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

A kvóta fölemelése.

A Bánffy-kormány magatartása mellett szinte kétségtelen, hogy Ausztria nem fog elállani azon követelésétől, hogy Magyarország kvótája a kiegyezés küszöbön álló megújításánál fölemeltesék.

A közvélemény egyszerre felzúdult, mikor Bánffy azt a famózus kijelentést tette, hogy hozzájárul a kvóta fölemeléséhez s rövidesen olyan viták és olyan zavarok származtak e nagyfontosságú kérdésből, hogy megszakadván a kiegyezési tárgyalások: maig se tudja senki: Bánffykötik-e meg az új szerződést vagy esetleg az új kormány radikális változtatásokkal, — vagy pedig hogy bekövetkezik az a harmadik és legvalószínűbb eset, hogy egyelőre csak meghosszabbítják a most érvényben levő kiegyezést, nem újabb tíz esztendőre, mint 1887-ben, hanem legalább is addig, míg a kedélyek lecsillapodnak.

Abban az óriási zűrzavarban, amelyet a kiegyezés megújításának kérdése alig 2 hónap alatt előidézett, csak a szakember tud eligazodni, s éppen ezért félelmetes dolog volna, ha Bánffyk most hosszabb határidőre megújítanák a kiegyezést. Ez a zűrzavar különben Bánffynak csak a kisebb bűnei közé tartozik. 1867. XII. t.-cz.-t. nagy sebbel-lobbal csinálták, s ez ugyancsak meglátszik rajta. Az említett

törvény ugyan kimondja, hogy a kvóta megállapítására választott két küldöttség részletes adatokkal támogatott javaslatot van hivatva kidolgozni, — de nem intézkedik az iránt, hogy minők legyenek ezek az adatok, amelyek argumentumai egy elfogadásra ajánlandó kvóta-kulcsnak?

Igy aztán ahány nemzetgazdász és ahány miniszter, mind más és más alaptól indul ki, s a kvótát illetőleg más és más következtetésekre jut. A sok theoretikus csűrös-csavarásnak az eredménye az a 35%-os kvóta, amelyet Bánffy állítólag már előre is megígért osztrák kollegáinak.

Adókból befolyó összegek képezvén a tőkét, amelyből a közöstyűes kiadások fedezendők: a kvóta megállapításának egyedül logikus alapja az adószolgáltatási képesség.

A keresők és eltartottak aránya már maga is megezőfolja azt a föltevést, hogy Magyarország közgazdasági helyzete megengedi a kvóta fölemelését. Magyarországon a keresők száma csak 42%. Ausztriában ellenben 56.8%. Feltűnő még az a szomorú, de statisztikai adatokkal igazolt tény is, hogy Magyarországon a keresők száma huszonhét év óta folyton csökken, Ausztriában ellenben folyton növekedik. Közgazdasági politikánk elhibázott voltának ez a legfőbb ismertető jele, s ez a fő oka annak, hogy Magyarország

még mindig nem tudott kivetkőzni garmati jellegéből.

Ha az adófizető képességet vesszük a számítás alapjául, akkor a kvóta arány Magyarországra nézve csak 23.23% lesz, azaz: a kvóta nem felemelendő, hanem leszállítandó. Könnyű ezt kiszámítani, mert ha ezer keresőre esik Magyarországon 1360 eltartott, Ausztriában pedig ezer keresőre csak 760 eltartott: nyilvánvaló, hogy mikor a magyar adóalanyt egy frittal terhelik meg, ugyanakkor az osztrákot megterhelhetik egy frt 80 krral.

Hogyha pedig a tényleg befolyó adójövedelmeket vesszük összehasonlító alappul a kvóta meghatározásánál, akkor is csak a jelenlegi 31.4%-os kvóta esik Magyarországra.

Az osztrák követelésekre persze magyar hangok is emelkedtek, s akadt nemzetgazdász, aki kimutatta, hogy Magyarország csak 18%-al köteles hozzájárulni a közöstyű kiadásokhoz.

Ebből a zűrzavaros helyzetből kiigazodni nem elég az a szerencse, amely Bánffyk működését az első esztendőben kísérte, s így valószínű, hogy az a kérdés még nyakát szegheti a »furfangos« miniszterelnöknek és hiveinek. Annyi bizonyos, hogy még erősebb kormányokat is nagyon próbára tehetne, nemcsak Bánffyékat.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A sasfészek.

Irta: Björnstjerne Björnson.

Endregaardene volt a falu neve, mely magas sziklafalaktól körülvéve ott feküdt a völgyben. A terület, amelyen épült, sík és termékeny volt, közepén pedig egy széles folyó haladt át, mely a hegységből rohant alá. E folyó egy nagy tóba ömlött nem messze a falutól.

E tóhoz csónakon jött egy ember, ki eleinte a völgyben lakott, Endre volt a neve, és a falu mostani lakói az ő utódai. Némelyek azt mondják, hogy emberölés miatt kellett ide menekülnie és ezért oly komor a falu lakóinak tekintete. Mások azt mondják, hogy ennek oka a meredek sziklafalak, melyek még nyáron is már öt órákor feltartóztatják a nap sugarait.

A falu felett meredek sziklán volt egy sasfészek. Mindenki láthatta őket, ha hozzáfogtak a költéshez, de senkisé juthatott a fészekhez. A sas pedig garázdálkodott a faluban; majd bárnyit vitt el, majd kecskét, sőt egyszer gyermeket is rabolt.

Nem volt a faluban biztos semmi sem, a mig ott függött a falu felett a sas fészke.

Az emberek azt beszélték, hogy hajdanában volt két testvér, kik elérték a fészket és szétrombolták, de azóta nem volt senkisé, ki odáig eljutott volna.

Ha ketten összejöttek a faluban, akkor a sasfészkekről beszéltek és felnéztek a magasba.

Tudták, hogy mikor érkeztek meg ismét a sasok, hol csináltak kárt és ki akart utóljára a fészekhez jutni. Az ifjak már gyermekkoruktól fogva gyakorolták magukat a hegyeken és fákön a mászásban és versenyezve törekedtek arra, hogy majd egykor éppúgy, mint a két testvér szétrombolhassák a sasok fészket.

Ezen időben a falunak legderékabb legénye Lejf volt. Ő nem volt Endre utóda, haja göndör volt, szemei pedig aprók; sok tréfát üzött és szerette a nőket. Már gyermekkorától fogva mindig avval dicsekedett, hogy ő fog a sasfészekhez felkapaszkodni, de az öregek mindig azt mondták, hogy kár az ilyenvel hencszégni.

Ez még jobban felbuzdította és alig nőtt fel ifjává, már vállalkozott reá, hogy felkapaszkodik a sziklafészekhez.

Nyár elején egy szép májusi napon történt a dolog. A sasok éppen kiköltötték a fiatalokat. Az öregek le akarták beszélni tervéről, az ifjak pedig még jobban buzdították. Ő azonban nem hallgatott senkire, hanem bevárta, mig az öreg sas elhagyta fészket és elkezdett a sziklán felmászni. Egy jó ugrással már a sziklahasadékból kinőtt fa ágába kapaszkodott.

E hasadékból mindig beljebb és feljebb mászott. Lába alatt engedett a törmelék és lehullott.

Különös csend volt, csak a tóba ömlő folyó zugott. A sziklafal pedig mindinkább meredekebbé vált.

Sok ideig csak egy kézen függött, mig

lábával helyet keresett, a melyre támaszkodhatik, de lenézni nem tudott. A nők elfordultak e hajmeresztő látványtól és azt mondták, hogy ezt bizonyára nem tette volna, ha szülei még élének. Végre talált helyet, amibe belekapaszkodhatik, ekkor elcsuszott, de csakhamar ismét ott lógott a magasban. A lenállók visszafojtott lélekzettel némán bámultak felfelé.

Ekkor felkelt egy nyulánk termetű leány, mely eddig egy kövön ült. Azt mondják, hogy már gyermekkorától fogva jegyese volt Lejfinek, habár ennek nem is volt rokonsága a faluban. A leány felemelte karjait és elkezdett kiáltani:

— Lejf, Lejf, miért teszed ezt?

Az egész nép feléje fordult, az atya pedig mellette állott, de a leány nem vette észre.

— Szállj le onnan, Lejf, kiáltá, nincs mit keresned ottan!

Látták, hogy egy percig habozott, de csakhamar ismét tovább mászott felfelé.

Nemsokára kezdte érezni, hogy nagyon fáradt és gyakrabban tartott pihenőt. Ekkor előhírnökként legurult egy kis kő. A lenállók nem vették le szemeiket róla, a nők pedig, kik már tovább nem nézhették, elmentek.

Csak a leány állott ottan a köveken, kezeit tördelve és felfelé tekintett.

Lejf ismét tapogatózott maga előtt kezeivel, de az engedett, csakhamar a másik kezeivel akart belekapaszkodni, de azzal sem tudott.

Az államvasutak beruházási költsége.

A kormány, mint Bécsből jelentik, már elkészült a magyar államvasutak rekonstrukciójára szükséges 150 milliós költségen kibocsátása és felhasználása iránt való tervével. A 150 millióból mindenek előtt 50 millió összegű költséget fog kibocsátani, minthogy akkora összeg kell a függő tartozások fedezésére. A kibocsátás alkalmasint az ősszel fog megtörténni, s az időközben valószínűleg előforduló 15—20 millió forint szükségletet a pénzügyminiszter a pénztár készletekből fedezi.

Hamis hivatalos jelentések.

A képviselőház bizottságainak üléseiről szóló hivatalos jelentések újabb időben arról nevezetesen, hogy a valóságot elferdítik s így megbizhatatlanok. Ugyanis azon feleletben, melyet a miniszterelnök az indemnit-vita alkalmával adott, hiányzik azon kijelentés, hogy a miniszterelnök tekintettel a millenniumra s o h a s e m ajánlta a képviselőház feloszlatását. E helyett azt olvassuk, hogy a miniszter mindig e nézetben volt. A hivatalos tudósító, a ki úgy látszik saját szakállára csinál politikát, teljesen elfelejtette, hogy Bánffy báró éppen ellenkezőleg az indemnit tárgyalásakor tartott bizottsági ülésben közvetve, a hivatalos jelentésben közvetlenül fenyegetett a képviselőház feloszlatásával.

A hivatalos tudósító tegnap ismét arra vállalkozott, hogy Bánffy báró felett a gondviselés szerepét játssza és arról értesít, hogy Bánffy tegnap „mint mindig” kijelentette, hogy a millenniumi nagy bizottságnak semmi köze Pulszky Károly botrányos képvisárlásához. Azonban mindenki tudja, hogy Bánffy báró a képviselőházban éppen az ellenkezőt mondta és a felelősséget a Pulszky-botrányért a millenniumi bizottságra akarta tuszkolni, de arra kényszerítették, hogy e kijelentést visszavonja. Ha tehát a hivatalos tudósító a bizottságok üléseiről szóló jelentésében valamit ismét kitálál (Bánffy ezt sokkal erősebb kifejezéssel mondaná) úgy legalább legyen óvatosabb.

A millennium programja.

Magyarország alkotmányának helyreállítása óta még nem uralkodtak ily szánalmas viszonyok közügyekben, mint jelenleg. A hivatalok korrupciójára, melyeknek eltaszító példái csak az utóbbi napokban láttuk, a felekezetek egyenlensége, az ország szegénysége mind meg annyi szomorú jelei közállapotaink zilált viszonyainak. A politika terén egyes szerencsevadászok jutnak az ügyek élére, kik ezután a közönséges ember gyengeségével görcsösen ragaszkodnak azon hatalomhoz, mely már erős jellemeket is tévutakra vezetett. Egyedüli vigaszt nyújt még csak a nemzet és uralkodó közti jó viszony, a mi semmi esetre sem a jelenlegi vezérferfiak érdeme. Annál szomorubb ez a tény, mert éppen a millenniumi ünnepek ilyen állapotban találják hazánkat.

Ezeréves ünnepet akarunk ülni, de az előkészületek után ítélve nem lesz méltó azon nevezetes tényhez, melyet ezáltal jelezni akarunk. Tévednek csakugyan, kik most az ezredéves ünnepek programjának kiadásával azt hiszik, hogy ezáltal eleget tettek. A magyar nemzetnek életre valósa, melyet ez ezer éven át tanusított nem jut kifejezésre holmi látványos ünnepekben. Az ezredéves ünnep esztendőjét nagy korszakot alkotó munkákkal kellene megülnünk.

Az ezeréves mult, a századunknak hazánkra oly nevezetes eseményei például szolgálhatnának, miként kelljen ily fontos időt eltölteni. De kétségkívül — ha már ünnepi gyűléseket tartunk — kifejezésre kellene hogy jusson hazánk közjogi helyzetének jellege, de ezt nem találjuk seholsem a millenniumi ünnepek programjában.

A paritás, a melyben Ausztriával állunk, nagy esorbát szenved az által, hogy a hadsereget kihagyták az ünnepek résztvevői közül. Nem követelhetjük-e joggal, hogy nemcsak a honvédség, hanem a közöshadsereg is résztvegyen az ünnepekben? Nem képezik-e hazánk fiai a közös hadseregnek ugyszólván felét?

A két háznak együttes ülése is sokat veszít jelentőségéből azáltal, hogy a király nem

vesz részt benne, hanem csak a budai vár egyik termében, miként a trón beszéd elmondásakor fogadja a két háznak hódolatát.

Nem tudjuk, hogy miért változtatták meg a program e pontját. A király megjelenése az országgyűlésen történelmi tény volna, mely nem ütközhetik akadályokba. Hiszen az angol királynő minden trónbeszéd elmondásakor megjelenik a parlamentben.

Nem csoda tehát, hogy a millenniumi ünnepekkel szemben nélkülözzük azon hangulatot, melynek egy ünneplő nemzetnek uralkodnia kellene. A parlamentünkben uralkodó szellem, az ellentétek kiélesedése nem nyujtanak reményt arra, hogy ez állapot az ünnepek tartama alatt is más legyen.

Nem is lehet ez más, ha ilyen férfiak intézik az ország sorsát, mint a jelenlegi kormány tagjai. Magyarország csakugyan nem érdemelte meg, hogy ily nagy időben, ily kicsiny emberek álljanak az ország élén. Ha már minden áron a liberális párt uralma alatt kell hazánknak a pusztulás felé haladnia, legalább annyit megtehetett volna, hogy a millennium tartamára oly embereket állítson az ország élére, kik képviselni tudják az országot a külfölddel szemben.

Kossuth Ferencz a velünk barátságban álló külföldi parlamentek képviselőit akarja az ezredéves ünnepre meghívni, miről legközelebb javaslatot is fog benyújtani a képviselőházban.

Azt hiszik, Bánffy elég kellemetlenül érzi magát e hír hallatára. Bánffynak a találkozást a külföldi parlamentek képviselőivel bizonyára nem óhajtja. Miért, azt felesleges megemlítenünk. Ilyen körülmények között nem nézhetünk azon örömmel és megnyugvással a közeledő ünnepek elé, mint a milyennel, hogyan szeretnénk.

A közs. iskolaszék ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A közs. iskolaszék tegnap délután ülésezett a városházán, az elintézésre és véleményezésre váró ügyek fölött.

Jelen voltak: dr. Sipos Árpád elnök, id. Gálbory Sámuel, Ritoók Zsigmond, Réz Mihály, Eszenyi Sándor, Büszörményi Géza, Kunyhóssy

— Lejf, — kiáltá a leány hangosan úgy hogy a sziklaktól körülvevett völgy viszhangzott tőle.

— Csuszik, kiáltották a többiek rémülten és kezeiket feléje nyujtották.

Csakugyan Lejf csuszott lefelé, homokot, kavicsot magával rántva mindinkább gyorsabban jött lefelé.

Az emberek elfordultak e borzalmas látványtól és csak tompa zuhanást hallottak maguk mögött a sziklafalnál, mintha egy darab nedves föld hullott volna le.

Mire megjött bátorságuk, hogy körülnézzenek, ott feküdt összezúzva, élettelenül. A leány pedig ájultan rogyott le a köré, a melyen állt. Atyjának kellett hazavinni őt.

Az ifjak pedig, kik Lejfet e tette buzdították, ott álltak mozdulatlanul és nem mertek segítségére sietni avagy megnézni.

Az öregeknek kellett utána nézniök. A legöregebbik pedig odalépett hozzá és szemeit az égre szegezve mondá:

— Balga tett volt ez, de mégis csak jó, hogy ily magasan függ valami, hogy nem mindenki érheti el.

A szerelem hatalma.

Ira: Szevetanovics Ella.

A hercegovinai Mostar mellett van egy vár, egykor vig élet tanyája, ma néma kőhalma. A sziklacsucs tetején, melyen emelkedik, úgy néz ki, mintha egy aggleány vigyorgatná ránk fogait. A halotti csendet, mely körötte elterül, csak néha-néha zavarja meg egy-egy idevédt veréb éktelen csiripolása. A város lakói

óvatosan kerülik e helyet és borzalommal beszélik el két ifju boldogságra teremtett szívnek nem mindennapi katastrófáját.

Ők beszélték el nekem is!

Zord decemberi est volt. Oly sűrű köd ereszkedett le a vidékre, hogy alig lehetett öt lépésnyire látni. A torony rekedt órája éppen tizenkettőt ütött, mikor a város utcájára egy szűles, 25—30 év közötti barna ifju lépett ki, s mint a ki már ezerszer és ezerszer megtette ezt az utat, a holt éjszaka daczára biztos léptekkel tartott a vár felé. De mivel nem kereste a jó utat, hanem hogy mielőbb ott lehessen, keresztül kasul ment minden, egyszerre megcsuszott és egész hosszában elterült a földön. Ekkor egy kis mécesfélét vett elő s meg akará gyújtani, de biz az nehezen ment, mert a pajkos szél mindegyre eloltá, de végre mégis sikerült. Tán e sikere, vagy mivel már az út java részén túl volt, egyszerre kiderült arca és egy mosoly ült ajakára, de ez a mosoly fájdalomról, szenvedésről beszélő arcán úgy nézett ki a réces halavány világánál, mint egy eltévedt ibolya a glecserek tövében.

— Ibro volt ő Mostar legszebb és vagyonosabb ifja, a ki kedvence volt minden leányos mamának, a kiért bolondult a városnak minden leánya, de kikkel szemben ő olyan jól tudta adni a közönyöset.

— De vajon hova mehet? Tán a várba? De hiszen mit keresne ő Hassani bég várában egyedül a halottak órájában?

— Pedig nyilván való, hogy odatörekszik, mert egy blazirt szerelmes vérfagyasztó vak-

merőségével ugrik szikláról sziklára, de azok az éles szikladarabok még kegyetlenebbek hozzá mint maga magához, mert a helyett hogy hasadékukba temetnék, magok hullatnak magokból egy-egy darabkát alá.

— Kövessük őt utjában. Kis idő múlva ott áll a vár fal előtt. Legelőször a kapuhoz megy, innen indul ki annak a helynek felkeresésére, a melyen keresztül bejuthat a várba. Nem sok keresésbe kerül s a kapu ellenkező oldalán meg is találja. Egy kloaka szerű formás nyílás volt, éppen akkora, hogy azon egy ember kényelmesen beférhet.

— Ibro nem is sokat habozott, a következő perczben már a vár kertjében volt.

— Köröskörül csendes volt minden, s ő lélekzetét is visszafojtva mintha attól félt volna hogy meghallja valaki, haladt előre. Szive oly sebesen és hallhatón dobogott, hogy megolvashatta volna ketyegését. —

— Egyszerre egy vasrostélyos ablak előtt megállt. A szobából fénysugár verődött át a jégvirágokra, melyeket a metsző hideg az ablakokra lehel.

— Tehát valahára viszontláthatja, magának vallhatja azt a leányt, a kit az Isten is neki szánt, s a kit csak a leánynak kőnél keményebb szívé szülői szakítottak el tőle merő haszonért. . . .

— Ljubicanak hívták a leányt. Ibro már mint gyermeket ismerte. Együtt kergették a pillangót, együtt játszották a »haragszomrádot.« A kis leányból lassankint nagy leány lett, s a közöttük fennálló gyermeki barátság igen észrevétlenül heves, benső szerelemmé nőtte ki ma-

János, Stark Gyula, N. Justh Sándor, Beczky Lajos, dr. Tóth Mihály, Nemeskey Andor, Jánosházy János, Némethy Károly, Kékuss Vidor, Ragány János, dr. Molnár Imre, Szokoly Tamás, Auspitz Adolf, stb.

Az ülés megnyitása után felolvasta Réz Mihály igazgató-felügyelő jelentését. E szerint a taneredmény a közs. polgári és elemi iskolákban kielégítő, csupán az ismétlő leányiskolában esik kifogás alá. Az iskolák látogatása februárban az időjárás miatt sok kívánnivalót mutatott. A rossz tanulókra nézve javasolja az igazgató, hogy a tandíj a második félévben csak akkor engedjék el, ha javulást mutat az előmenetelben az illető. Megemlékezik még a jelentés a tanerőknél előfordult betegségekről és helyettesítésekről.

A jelentést tudomásul vették, a tandíjakra vonatkozó rész kivételével, a mely felett hosszabb vita fejlődött ki.

Vége is abban állapodtak meg, hogy minden egyes esetben a tandíj megvonását a tanártestület elbírálására bízzák, természetesen a felelősségi jog fenntartása mellett.

Eszenyi Sándor több tanító társával folyamodtak a városhoz, hogy a város által a nyugdíjra tőlük levont összeget fizesse vissza a városi pénztár. A kérelmet a tanács elutasította s erről az iskolaszéket értesíti. A bizottság tagjai nem tudták elképzelni, hogy miért tartozik a kérdés az iskolaszékhez, s így egyszerűen tudomásul vették a tanács átiratát.

A községi polgári fiúiskolánál egy szolga szükséges. A polgármester felhívja az iskolaszéket, hogy erre nézve ajánljon valakit. Megbizták az igazgató-felügyelőt, hogy a polgármesternek ez irányban tegyen előterjesztést.

Elnök előterjeszti, hogy egy kisegítő tanítói állás rendszeresítését a miniszter jóváhagyta. Az állásra kiírják a pályázatot.

Tökés Vinczéné városi óvónő kérvényt intézett a főispánhoz, melyben kéri, hogy fizetése a tanítónők fizetése arányában emeltessék. Erre vonatkozólag a jövő ülésen mond véleményt az iskolaszék. Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Február 27.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gróf, Josipovich Géza, Illy és Bálint.

gát. — De vannak kőszívű szülők is, akik gyermekeik szeretetét is árucikknek tekintik, úgy került Ljubica is Hassani bég várába. De az egymásért epedő sziveket nem képes elválasztani még egy vár fal sem. S mintha meghalotta volna Ibro szívének dobogását, minden jel nélkül felnyitotta az ablakot.

— Ljubica szép leány volt. Halavány arca jól illett hollófekeete hajfürtjeihez. Haját hercegovinai divat szerint fésülte, hajfonataiban gyémánt gyöngyök fénylettek, de melyek nyomába sem léptek szemei gyémántjának. Alacsony természetéhez nehéz arannyal himzett ruha simult, fejét kis fekete fátyol borította, mely vállaira hullott.

— Mint mondani szokás, a szeretet találekony és ügyes. Ibro és Ljubica egy pillanat alatt határozta: vagy egymáséi lesznek vagy együtt halnak meg.

— Az ablak vasrostélya nem képezett akadályt, mert annak sarkait az éj óráiban, midőn mindenki aludt a várban, elfürészelte az ő gondos női keze.

— A következő pillanatban már Ljubica erősen Ibrohoz simulva együtt haladtak azon az uton, melyet csak az imént remélve és rettegve egyedül tett meg.

— A legkisebb nesz nélkül bujtak át a vár alagútján, s már künn a váron semmi veszélytől sem tartva haladtak tovább.

— De a sors könyvében az volt megírva, hogy ők nem lehettek egymáséi soha. —

— Egyszerre a vár felől erős tüzelés hallatszott, s Ibro a következő perczben ott feküdt a földön kedves terhével együtt.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Lukács László, Daniél Ernő, Josipovich Imre.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: bemutatja a belügyminiszter átiratát, hogy Vincz Gyulát Ugocsavármegye főispánjává nevezte ki a király; egyben bemutatja Vincz Gyula levelét, melyben a vissói választókerületben birt mandátumáról lemond. Kéri a ház felhatalmazását az új választás elrendelésére.

A ház a felhatalmazást megadja.

Következik a napirend:

a kereskedelemügyi tárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Babó Emil: Országszerte nem beszélnek most másról kereskedelmi és ipari körökben, mint az Ausztriával megújítandó vám- és kereskedelmi szerződésről, ami nem is csoda, mert hisz ilyen közéletünkbe vágó fontos kérdés nem fordult elő 67 óta.

E tárgyalások vezetésére, erős, hazafias szellemtől áthatott kormányra volna szükség.

A közvéleményre hivatkozik, hogy a nemzet igazi többsége nem bizik a jelenlegi kormányban; s aggódva nézné, hogy ezen kormány fogja megújítani Ausztriával a vámszerződést. A tárgyalások különben előre vetik árnyékaikat.

Amíg Ausztriában minden tényező megmozdul a saját érdekében, addig nálunk nem történik semmi, közönyt nézik az ügyek menetét, sőt az illetékes körökben még azt sem látták szükségesnek, hogy szót emeljenek azon pszichológusok ellen, melyek ellenünk az osztrák Reichstrathban elhangzottak.

Szól a vasuti teherszállító kocsik elégtelenségéről, a személyszállítást illetőleg pedig nem tartja helyesnek a díjtételek fölemelését, mert ezáltal a vidéki vasuti emporiumok forgalmukból sokat veszítenének.

A posta- és távirat intézményét nem tartja a közönség érdekeinek megfelelőnek, mert a kormány a személyzetet illetőleg nagyon takarékoskodik.

Az iparra megjegyzi, hogy nagyobb városokban az ipar nem szorult ugyan segílyre, de kisebb városokban csak úgy existálhat, ha segílyben részesül. Segélyezésre pedig első sorban az állam hivatott.

Nem bizik a kormánynak az ipar iránti komolyságában addig, amíg nem látja, hogy a kormány nem tesz olyan lépéseket, amelyek a magyar iparnak és kereskedelemnek valóban előnyére lesznek.

Nincs bizalma a kormányban, miért a költ-

— Az övé tehát már nem lehet — gondolá, — úgy hát ne legyen ez emberi bestiáé sem.

— Összeszedte még egyszer gyorsan fogyó erejét, oda vonszolta testének terhét egy szikhasadáshoz, és egymást átölelve, ajkát ajakra temetve, mielőtt a durva őrség keze beérte volna őket, alázuhantak a feneketlen mélybe.

*

Másnap a sziklahasadékból két hullát hoztak Hassani bég elé. Ljubica alakatlan huscza-fat volt, de Ibro még élt. Mikor a béget megpillantotta, volt még annyi lelkiereje, hogy kezét felemelje, megfenyítse és szederjes ajkával megátkozza boldogtalanságának sirásóját, — azután ő is meghalt. —

— Hassani bég harmadnap parancsolatot adott ki, hogy a várórség egytől egyig felkonczoltassék. Azután mikor haragjában jól kitombolta magát, bezáratta a várat és többé feléje se ment.

— A vár alatt egy barlang terül el, melynek mélyéből egy forrás fakad.

— Midőn a sok katona feje porba hullott, akkor tele lett a barlang vadgalambokkal. A népség azt tartja, hogy ezeknek a lelkeik költöztek át a galambokba és hogy a forrás ezek könyeiből fakadt és azért laknak ott, hogy közel lehessenek Ljubica sirjához és folyton sírathassák amaz két ifjunak katastrófáját, kik éltek, tengernyi sokat epedtek egymásért, szenvedtek, s azután ifjan meghaltak, — de egymáséi nem lehettek soha. . . .

segílyt nem fogadja el, de pártolja Kossuth Ferencz határozati javaslatát. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Schmiedt Károly: A kisiparról szólva, annak támogatását szükségesnek tartja, s annak kivételét a szövetségek alakítása által látja a legcélszerűbbnek.

Ami különben azt illeti, hogy a nagyobb gyáraktól lassan elvonják az állami segílyt és kedvezményeket s azt a kisiparnak fogják adni: e tekintetben arra kéri a kormányt, hogy a posztó és szövő gyáraktól továbbra se vonja meg a segílyezést, mert e gyáraknak igen nagy külföldi konkurrenciával kell küzdeniök. (Helyeslés a jobboldalon.)

Batthyány Tivadar gr.: A kormány félhivatalos lapja obstrukcióval vádolja az ellenzék, pedig hát a kereskedelmi tárcza tárgyalásának eddigi folyamán beszélt 8 ellenzéki és 8 kormánypárti képviselő, s a kétféle beszédek között a különbség csak annyi, hogy míg a kormánypárti részről két 2 órás beszéd hangzott el, addig beszédét egy ellenzéki felszólaló sem nyújtotta ily hosszúra.

Attérve a keresk. tárczára, először is kifejezést ad annak, hogy helytelen eljárás az, hogy jöllehet már 1 és fél éve ül a miniszter a bársonyszékben, most terjesztett csak elő részletesebb programot, de hogy az is mennyire hiányos, azt beszéde folyamán ki fogja mutatni.

A miniszter az első, aki elismeri, hogy a zónarendszert megváltoztatni, az államvasutak igazgatását illetőleg újításokat kell eszközölni, valamint a helyi érdekű vasutak körüli eljárásban is.

Ezek mind helyes dolgok, amint örül a postai alkalmazottak anyagi helyzetének javításán is, de igen sok dolgot sajnosan kell nélkülöznie a miniszter beszédjében.

Schmiedt Károlylyal polemizálva, kifejti, hogy a nagyipar centralizációjára semmi szükség nincs.

Beszél a nagyiparról, kapcsolatban a szociálistákról s azt mondja, hogy a mostani panamás dolgok a szociálistákat illetőleg csak olaj a tüzre.

Föltétlenül szükségesnek tartja a tőzsde reformját, valamint annak megadóztatását s az így befolyó adóösszegnek az ipar támogatására való fordítását.

Attér azután a folyam- és tengerhajózásra, s annak kapcsán beszél a fumei raktárakról, melyek a követelményeknek egyáltalában nem felelnek meg.

Kéri a minisztert, hogy a fumei raktárkezelést illetőleg fogadja el azon álláspontot, melyet e tekintetben a fumei tengerészeti hatóság is elfoglalt, hogy az állam vegye újra kezelésébe a raktárkezelést.

Az államvasutakat illetőleg az üzletvezetőségekre több gond fordítandó.

Végül kijelenti, hogy hiva az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szerződésen a közös vámterületi alapon s így Kossuth Ferencz határozati javaslatát nem fogadhatja el.

Az Apponyi határozati javaslata a kormány álláspontja között a vám és keresk. szerződés megkötését illetőleg semmi eltérés nincs, miért is csodálkozik azon, hogy a kormány azt még sem akarja magáévá tenni.

Elfogadja Apponyi hat. javaslatát. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

TÁJÉKOZTATO.

Február 29. A biharmegyei nőegylet választmányi gyűlése d. u. 4 órakor.

29. Biharmegyei központi választmányának ülése.

Márczius 1. Ügyvedői kamara közgyűlése d. e. 10-kor.

1. A nagyváradai kereskedő ifjak körének jubiléris közgyűlése.

1. A Réti Népkör alakuló ülése a Zöldfa szállodában d. e. 3 órakor.

1. A ker. iskola felavatási ünnepélye d. e. fél 11 órakor.

2. Megyei közigazg. ülés d. e. 10 órakor.

5. Közigazgatási gyűlés a városházán d. u. 3 órakor.

5. Nyilvános árverés a város tulajdonát képező házakra és telkekre d. e. 10 és d. u. 3 órakor.

- Márczius 5. Voniga Dávid sajtópöre.
 8. A nagyvárad takarékpénztár 49-ik évi közgyűlése d. e. 10 órakor.
 8. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet tárgy-sorsjátékának huzása.
 11. Hoffer Géza sajtópöre.
 12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
 15. Rabsegélyző egylet közgyűlése.

UJDONSÁGOK.

* **Holdházy püspök betegsége.** Holdházy püspök betegségéről megemlékeztünk lapunk mai számában. Ma a beteg püspök nyilatkozik egy fővárosi lapban, hogy igaz ugyan, hogy Bécsben operálták, de már a legkielégítőbb javulás útján van.

* **Az első magyar képviselőház élő tagjai** — kik 1848—49-ben kapták mandátumukat s a millenniumot megérték, ennek nagy ünnepein tudvalegleg, testületileg kívánnak részt venni. A módra nézve egymással értekeznek. A lapokban közölt névsor hibás és hiányos lévén, mert a következő hiteles kimutatást adja az O. É.: 415 igazolt képviselő közül élnek: Bittó István, Fekete Lajos, Frideczky Lajos, Horváth Boldizsár, Halasy Eduárd, Ivánka Zsigmond, Kalauz Pál, Kálóczy Lajos, Korbuly Bogdán, Madarász József, Madarász László, Osztrovszky József, Perczel Miklós, Perczel Mór, Pulszky Ferencz, Sembery Imre, Szirmay Ödön, Szüllő György, Tóth Lőrincz, Ujfalussy Lajos, Varga Benedek és Zichy Antal, számszerint huszonketten. Az egyes hírlapokban közölt téves névsorból Rónay Lajos és Szirmay Pál elhunytak, Ivánka Imre honvédezredes soha sem volt képviselő, Görgy Artur és Csernátony Lajos az igazolt képviselők névjegyzékében elő nem fordulnak és soha egyetlen egy ülésen részt nem vettek.

* **Megvont egyházi segély.** Lapunkban közöltük azon hirt, hogy a kormány a görög katolikus lelkészek fizetéseinek javítására szolgáló 30000 frtot megvonta. Ezzel szemben arról értesülünk, hogy a kormány nemcsak hogy meg nem vonja e segélyt, hanem még nagyobbítani is akarja, azonban a budgetvita által okozott késedelem miatt még ki nem utalványozhatta.

* **Kettős esküvő** volt f. hó 27-én d. e. 10 órakor a fővárosi Jézustársasági atyák Szent-Sziv templomában. Mayer Béla 16-ik huszárezredbeli kapitány vezette oltárhoz Rosenbach Sándor nógrádmegyei földbirtokos szép s kedves leányát Klotildot s a mennyasszony nagybátyja Strahler Ödön porosz uhlános hadnagy Schönholtz Rudolf műszaki tanácsos művelt leányát Miczit. Az esküvő előtt szt. mise volt s az első pár esketése után hatásos beszédet intézett hozzájuk a vőlegény testvére Mayer Antal nagyvárad püspöki könyvtárnok. Jelen voltak Mayer Antal debreczeni ny. postafőnök, Rosenbach Sándor s neje, Schönhold Rudolf s neje mint örömszülők. Násznagyok voltak: Antosch Ede huszár ezred parancsnok, Miketa Ferencz huszár őrnagy a halálfejes testőr ezredből, Dobner bolgár ezredes s Cseh Ervin főispán. Jelen voltak továbbá: a 16-ik huszár ezred tisztikara, a 6-ik porosz uhlanus ezred küldöttsége, lovag Rosenzweig János tüzér kapitány stb. Az esküvő után a násznép a Hungáriába hajtattott villás reggelire.

* **Holdfogyatkozás.** Ha pénteken, 28-án este tiszta lesz az égboltozat, a mi vidékeinken érdekes, majdnem teljes holdfogyatkozásban lesz alkalmuk gyönyörködni az embereknek. A föld közvetlen árnyéka úgy esik a teli holdra, hogy csak annyit hagy belőle fényesen, amennyi az egész holdkerület $\frac{12}{100}$ része. A sötétülés pontosan 0.872 része lesz a hold területének s azért a csillagászok csak részleges holdfogyatkozásnak tekinthetik. Az említett estén pontosan 5 óra 29 perczkor kél föl a hold. Különösen nagynak fog látszani mert a földközelségben lesz; 6 óra 21 perczkor a hold keleti részét félárnyék fogja besü-

tétíteni. Egy órával később a föld közvetlen árnyéka érinti a hold észak-keleti szélét, s azután rohamosan terjed tovább a sötétülés; 8 óra 5 perczkor a hold fele már egészen sötét lesz. 8 óra 50 perczkor áll be a sötétülés maximuma. A holdnak akkor olyan alakja lesz, mint egy kis lebegő csónaké, amelynek az orra egyenesen délnek néz, s a két széle erősen fölfelé van görbülve. Gyönyörű látvány lesz. A maximumot nyomban követi az árnyék fogyatkozása. A föld közvetlen árnyéka a hold északnyugati széle felé halad. 9 óra 55 perczkor ismét fényes lesz a hold, s 10 óra 20 perczkor a földárnyék elhagyja a hold északnyugati szélét; de azért a hold nem lesz teljesen világos, mert a föld félárnyéka még rá esik. Amikor a hold ebből a félárnyékból is kilép, éjjeli 11 óra 22 percz lesz az idő.

* **Ülés a vármegyén.** A megyei számvizsgáló bizottság tegnap délelőtt Des Echerolles-Kruspér Sándor elnöklete alatt ülést tartott a megyeházán. Igen sok községi számadást vizsgáltak felül, melyek a tavaszi közgyűlés elé kerülnek.

* **Kegyeletes reminiscenciák.** A temesvári első takarékpénztár most ünnepelte fennállásának félszázados jubileumát és erre az alkalomra a takarékpénztár vasok kötetben megíratta az intézet történetét. A szépen megírt kötet számos érdekes adatot tartalmaz. Így egy helyen krónikási hűséggel fel van jegyezve, hogy az 1848-ik év június havában Damjanich tábornok elzalogosította az intézetnél ezüst evőkészleteit. E tárgyakat 812 pengő forintban becsülték meg s 699 pengő forintot adtak előlegül reá. A becsapott tárgyakat pedig 1849 szeptember hó 17-én váltotta ki két ismeretlen hölgy, a kik hintón hajtottak az intézet elé. A két ismeretlen hölgy különben az előlegért a kamatok és provízió fejében 844 pengő forintot és 33 krt fizetett a zálogtárgyakért.

* **Koronázási emlékszobor.** Pozsonyvármegye közgyűlése még az 1892. évben elhatározta, hogy az ország összes megyéinek földjéből összehordott ősi koronázási domb helyén egy koronázó emlékszobrot emel. Azt akarja Pozsonyvármegye, hogy az emlékszobor alapja az összes megyékből összehordott földben nyugodjék. Az emlékszobor leleplezése a király s a főméltóságok jelenlétében szeptember hóban megy végbe, miért is meleghangu felhívást intézett Pozsonyvármegye az összes megyék törvényhatóságaihoz, melyben kéri, hogy minden megye minél előbb egy negyedrészes köbméter földet küldjön a szobor alapzatához. Biharvármegye tegnap kapta meg e fölkérést, melyben egyttal meghívják a megyét a szobor leleplezés ünnepélyére. A márcziusi megyegyűlés fog intézkedni Biharvármegye képviseltetése ügyében.

* **Toilettek az ezredéves ünnepeken.** Megirtuk, hogy a király és királyné, valamint a főhercegek és főhercegnők a május és júniusban tartandó ezredévi ünnepségekben magyar öltözetben fognak megjelenni. A hölgyek öltözékére nézve ez említett ünnepélyek jelentőségéhez képest az intőzkedés legfelsőbb helyen már meg is történt. A hölgyek ez intőzkedés szerint május 2-án délelőtt a kiállítás megnyitásakor, s június 5-án a királyi palota új szárnyának alapkövetelénél, reggeli látogató toiletten kalappal, az operaház május 2-án tartandó diszeldadásán estély-toiletten, az udvari bálon pedig a szokásos bál-toiletten fognak megjelenni. Május 3-án délelőtt a koronázási templomban tartandó ünnepélyes istentiszteleten, valamint június 8-án egésznap, tudniillik reggel a hódoló felvonulás, délben az egyttés ülés, végre délután a hódolás nézésére csak a legkorlátoltabb számban meghívható hölgyek magyar diszruhában fognak megjelenni, még pedig magas dereku, magyar szabású és diszítésű derékban csipkékkel vagy himzéssel diszített uszályos ruhában, kötényvel, magyar fejkötőben, fátýollal és tetszésszerinti ékszerrel. Ez a magyar diszruhára vonatkozó rendelkezés természetesen nem terjed ki

a diplomáciai kar nőtagjaira s általában a külföldiekre. A fődvármesternők és udvarhölgyek azonban a királyi ház nőtagjaihoz alkalmazkodva, kivétel nélkül magyar diszruhában lesznek.

* **A debreczeni egyetem.** A debreczeni főiskola ügyeit vezető ref. egyházkerületi állandó bizottság a minap behatóan foglalkozott a főiskola fejlesztésének kérdésével. Az egyházkerület ugyanis azt határozta, hogy egyelőre a hit-tudományi és jogi fakultás mellé a millénium emlékére fölállítja a bölcséleti szakot. E cél elérése elé anyagi akadályok nem gördülnek, a mennyiben a bölcséleti fakultás alaptőkéje ez idő szerint; 641.191 frt 29 kr. Ebből régi kezelésű tőke. 157.463 frt 3 kr, György Endre újabb alapítványa: 711 frt 87 kr, Debreczen város alapítványa: 100.000 frt, a debreceni ref. egyház ajándéka: 50.000 frt, kamatozó ajánlatok: 11.700 frt, adományokból begyűlt: 42.678 frt 78 kr és különfélékkől: 27.766 frt 54 kr összesen: 70.445 forint 32 kr. A végösszeg tehát 390.320 frt 22 kr, a többi alapítványok pedig a végrendelkezők, illetve alapítványtevők halála után fizettetnek be. A fölvetett kérdésben a tavasszal egybehívandó közgyűlés fog végleg határozni.

* **A Röntgen-sugarak és a német császár karja.** Vilmos német császár bal karja tudvalegleg születése óta béna, nem fejlődött ki egészen. Jóval kisebb is, mint a jobb kar. A párisi Figaro-ban azt olvassuk, hogy a német császár a Röntgen-sugarakkal lefotografáltatta béna karját s az így nyert kép oly tiszta, hogy a berlini udvari orvosok nyilatkozata szerint nagyon könnyű lesz most már operációval megjavítani a császár kezét. A Figaro szerint ez magyarázza meg a császár ritka kegyét és érdeklődését Röntgen iránt.

* **Se apja se anyja.** Oláh István bojti lakos beküldte tegnap 11 éves kis István nevezetű fiát Váradra, hogy keresse fel az anyját, mert ő nem ad neki tovább enni, van otthon elég akit tartani kell. A gyermek be is jött a velencei állomásig, de ott már azután nem tudta, merre vegye az útját. Mikor a rendőr megkérdezte tőle, hogy mit akar, vagy kit vár, a gyermek megmondta, hogy az anyját keresi, aki itt szolgál Váradon. A rendőrbiztos szobájában azonban kiderült, hogy az asszony már elment innen Pestre és a kis fiu hiába keresi anyját, apja pedig nem akarja visszafogadni, mert a mint a gyerek mondja, már negyedik asszonynyal él és csak az utolsótól is 4 gyermek van.

* **Megvadult konflis ló.** Nagy riadalmat és kis híján szerencsétlenséget okozott tegnap reggel a Zöldfa utcán a 14. számú bérkocsi lova. A szokatlanul tüzesvérű ló ugyanis megbokrosodott az utcán álló közuti vasut egy kocsijától és neki szaladt Barátky Lajosné pecze-szóllósi tejhordó asszony kocsijának. A tejhordó kocsi rudja összetört, az istrángjai elszakadtak és a két ló egymásra dőlve bukott a földre. Máskor is előfordult már ilyen eset, hogy a közuti vasut kocsijától megbokrosodtak a lovak, azért nem ártana már valahára a közönség érdekében ideje korán elszállítani azokat a kocsikat az utcazi vágányokról, hogy ne vesztgelnének ott sokszor egész nap.

* **A csalás új módja.** A csalásnak furcsa módját találta ki egy jól öltözött fiatal ember, s most az üzletekben próbál szerer sét hátha be tudja csapni egyik másik üzlettulajdonost. Pár krajczárért vásárol valamit s nagy pengetés mellett kiteszi az ezüst koronát, de később visszaveszi azzal, hogy van apró pénze. Majd mást gondol s kicserélve a koronát egyszerű 20 filléresre, tettetett töprengéssel, hogy mégis csak váltat, a kereskedő kezébe csusztatja a 20 filléres pénzdarabot. A kereskedő legtöbbször esetben, arra számítva, hogy látta a koronát, a 20 filléresből korona helyett ad vissza s csak később veszi észre tévedését. Már több keres-

kedőt becsaptak így. Jó lesz a kereskedőknek jobban megnézni a pénzdarábokat, nehogy károsodjanak.

* **Közoktatási monografia.** Az ezredéves ünnep alkalmából Wlassics Gyula kultuszminiszter körrendeletben hívja fel a törvényhatóságokat, hogy az ország közoktatási monografiájának megírhatása végett minden vármegyében népoktatás-történelmi bizottságot alakítsanak. Hívja fel továbbá a törvényhatóság az összes közoktatási intézeteket fenntartó felekezeteiket, testületeiket, hogy az iskolákra vonatkozó adatokat pontosan gyűjtsék össze.

* **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmiügyi miniszter Klobusiczky Béla, monospetri lakosnak, a bihari helyi érdekű vasutak Pap-Tamási állomásától Pocsaly, Esztár, Hencida, Gáborján és Péterszeg irányában a m. kir. államvasutak Berettyó-Ujfalu állomásáig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra annak idején megadott és múlt évi február hónap 13-án 8011. szám alatt kelt rendelettel meghosszabbított előmunkálati engedélynek érvényét a lejáratától számítandó további egy évre újabb meghosszabbította.

* **Telepések bajai.** Uj-Kigyós telepítvényes község érdekében Békésvármegye törvényhatósága felterjesztést intézett a kormányhoz. A község lakossága ugyanis nagyrészt dohányültetésből élt, pár évvel ezelőtt azonban a pénzügyminiszter megvonta tőlük az ültetési engedélyt dohánycsempészség gyanúja miatt. A lakosok ezért folytán úgy elszegényedtek, hogy a közterheket fizetni képtelenek s a törvényhatóság ezért lépett közbe a szegény telepések érdekében.

* **Katholikus kongresszus a millenniumon.** Tegnap az ország mintegy százhusz kath. egyletének képviselője jelent meg a budapesti kath. körhelyiségében, hogy a katolikus egyletek országos kongresszusának módozatait megbeszéljék. Megjelentek ez elölrtekezleten az egyletek megbízottain kívül a katolikus társadalom legelőkelőbb tagjai. Eszterházy Miklós gróf négy óraker nyitja meg a gyűlést. Röviden kiemeli a kongresszusnak fontosságát és elűnteti az egyes vidéki egyletek aggodalmait, kik a megindított akcióban önkormányzatuknak megsértését látják. Az előjzenéssel fogadott beszéd után áttérnek a napirendre; megválasztják a szűzes előkészítő bizottságot, melynek elnöke: Eszterházy Miklós M. gróf, alélnökei pedig Kisfaludy Á. Béla, Schiffer Ferencz, Hortoványi József dr., Major Ferencz dr. és Vay Kázmér. A kongresszust augusztus hó 21 és 22-ikén fogják megtartani a kiállítás kongresszusi termében. Nagyobb vitát az egyes szakosztályok megállapítása idézett elő. Az egyes szakosztályok a következők lesznek: Sajtó és irodalmi osztály. A katolikus munkás és legény-egyesületek. A hitbuzgalmi és jótékonyági egyesületek. A gyűlés végén Walter Gyula egy szűkebb körű bizottság kiküldését ajánlja, mit elfogadtak. A gyűlés végén Csávolszky József mondott köszönetet a jelenlevőknek.

* **Megüresedett körorvosi állás.** Dr. Bergel Béla gyantai körorvos a napokban elhalt. Hogy a jókora kiterjedésű körjegyzőség lakosai huzamosabb ideig ne legyenek orvos nélkül, a hatóság jelentést tett az alispánnak az állás betöltésére nézve. A pályázatot közelebb kiírják.

* **Eltűnt a kerítés.** Majdnem elmúlt már a tél, a szobákat alig kell fűteni, olyan enyhe az idő és mégis lopják a tűzre valót. Tegnap éjjel a jogakadémia mellett levő Kovács-utczából lopták el az Antalóczy-féle ház kerítését ismeretlen tettesek. Érdekes a dologban, hogy nem csak a deszkákat feszítették le, hanem a cölöpöket is kihúzták a földből. Ez teszi valószínűvé, hogy a tűzre kellett a fa. Bizonyosan valami jószívű családapa, alighanem cigány viite haza a fa darabkát didergő családjá felmelegítésére; de azért a rendőrség, ha megtalálja, megbünteti lágyszívűségéért.

* **Egy veszett kutya garázdálkodása.** Bihar-Diószeg községben egy veszett eb kóborolt s megmárt egy kis gyermeket. A lakosság üzőbe vette a kóbor ebet s alaposan elbunkózták s a fejét szét verték. A szerencsét-

len kis gyermeket felszállították a Hügyes-féle intézetbe gyógykezelés végett, a községben levő ebekre pedig 40 napi zárlatot rendelt el a főszolgabíró.

* **Sörgyár Pecze-Szőllősön.** A pecze-szőllősi sörgyár ügye tegnap olyan stádiumba jutott, hogy a legnagyobb valószínűség szerint már csak rövid idő választ el bennünket attól, hogy a szomszédból kapja Nagyváradi város nemcsak a tejet, hanem a sört is. Tegnap dél-élelőt ugyanis megtartották a helyszínen a telepérdekeltségi szemlélt, melynek folyamán a hatósági közegeknek és az érdekelteknek semmi kifogása nem volt a sörgyár megnyitása ellen. A szemlén megjelent Bige György központi szolgabíró, Láncezy Tóbiás kir. főmérnök és a vállalkozó Lővy Ignác jogi képviselőjének dr. Gyémánt Jenő ügyvédnek segítéje Sziládky Imre, azonkívül az érdekeltekt szomszédok. Szemle után a vállalkozó megvendégelte a jelenlevőket.

* **A bohóc.** Arad egyik külvárosában, Felső Nagy-Buzsákban Stehlik Erzsébet bódéja körül csoportosult a művészet-kedvelő közönség. Stehlik bódéjában sok minden szenzációs mutatványt lehetett látni, bár az egész művészszemélyzetet Schwartz Emánuel bodrogkereszturi születésű bohóc összpontosította magában. Ő ficzkándozott a bódé ütött-kopott vászna előtt, a mely Egervár ostromát és egyttal Li-Hung-Csang kapitulációját ábrázolta. Ő gyönyörködte a közönséget gimnásztikai mutatványaival és ő nevetette meg a komédiára szomjazókat is. Tegnap óta azonban nagyon lehangolt a bohóc publikuma, de még inkább a főnökője. Az történt, hogy a bódé egész személyzete — értve ezalatt Schwartz Emánuel — megugrott. Stehlik Erzsébet ugyanis nagyobb összeggel beküldte őt Aradra, hogy a berekedt kintornát cserélje fel újjal. A bohóc vállalkozott is a megtisztelő mandátum teljesítésére, de azután vissza se tért többé. Ezért a produktumáért valószínűleg a csendőrség vezeteli majd a lámpák elé a furfangos bohócot.

* **Az utolsó.** Clermont-Ferrandban a minap meghalt La Tour d'Auvergne bouilloni herceg, aki egyenes leszármazója s utolsó tagja volt Bouillon Gottfried a kereszties hadak híres vezetője nemzetségének. A megboldogult herceg 87 éves volt.

* **Katonák templomlátogatása.** Vilmos német császár a katonák kötelező vasárnapi templomlátogatásáról a következő rendeletet intézte a birodalmi kancellárhoz a további intézkedések megtétele céljából:

»Hogy kari tengerészetemnek ismételtén tudomására hozhassam, mennyire szívémen fekszik a vallás érzelmeinek fenntartása és ápolása, határozottan kijelentem, hogy az 1888. szeptember 13-án kiadott szolgálati szabályzat 28 §. 3. fejezetét, amely szerint a katona rendes körülmények között a templom látogatásában ne gátoltassék, az önkéntes templomlátogatásra is kiterjesztem. Különösen óhajtom, hogy a havi hajók legénységének a mennyiben a szolgálat megengedi, lehetővé tegyék, hogy ünnep és vasárnapon az istentiszteletben jelen lehessen. Adja ezen akaratomat, mely a tengerészetemnél is uralkodó hithűségemnek kifolyása, tudomásukra és tegye meg a további intézkedéseket.«

Vilmos.

* **Talált zálogszédula.** Egy aranygyűrűről szóló zálogszédulát találtak. Tulajdonosa megkaphatja a rendőrségnél.

* **Szegedi fiu a szultán udvarában.** Konstantinápolyból folyamodás érkezett a minap a belügyminiszteriumhoz, amelyben egy Szarvasy Károly nevű fiatalember utlevelet kér magának, hogy Szegeden keresztül Budapestre jöhessen. Célja az említett fiatalembernek, hogy itt az orvosi doktorátust magának megszerezze, azután újra visszamenjen mostani hazájába, a szultán városába. A különös utlevélkérésnek, és doktorátus-szerzésnek meglehetősen regényes előzménye van, amely ott

kezdődik, amikor a fiatal Szarvasy Károly Szegedről tizenhat esztendőskorában sok viszontagság után Törökországba vándorolt és ott mint önkéntes, csakhamar beállt a szultán lovasezredébe. Az atléta természetű gyerek idők múltán csasz, vagyis altiszt lett ezredében, azután pedig, miután magának a szultánnak is megtetszett egy hadgyakorlaton, a Jildiz-kioszk ura a maga testőrének választotta. A szegedi fiunak jobban kezdett menni a dolga s mint testőr szabad idejében orvosi tudományokkal foglalkozott, most pedig, hogy annyira előrehaladt tanulmányaiiban, hogy már csak a diplomájának megszerzése van hátra, haza akar jönni, hogy a budapesti egyetemen szerezzé meg magának az orvosi oklevelet. Egyttal azt is kérte, hogy amíg Budapesten szigorlatát leteszi, azalatt szegedi állampolgárnak tekintsek. Ezt a kérelmét azonban nehéz volt teljesíteni, mert a kivándorlási törvény értelmében tíz évi nem jelentkezés után elvesztette a magyar polgárjogát, amelytől különben megfosztja egymaga az a tény is, hogy a szultán udvarának szolgálatába lépett. Az utlevélre vonatkozólag a belügyminiszteriumtól Szeged városához érkezett leiratot a városi tanács a szegedi alkapolányának adta ki elintézésre.

* **A fog tragoediája.** A krónika nem jegyezte fel a szóban lévő fog tulajdonosának a nevét, de igenis a történetét, amely így szól: Szegszárd város kórházában minden szerdán és szombaton ingyen rendelnek az orvosok silyenkor a termék zsufolásig megtelnek. Most szombaton történt, hogy egy környékbeli atyafi is belátogatott a kórházba s járatlan lévén ott, benyitott abba a terembe, amelynek a kilincse legelőszőr akadt a keze nyomába. Ott pedig egy buzó fogorvos irtogatta a rossz fogakat; kérdés nélkül, hallgatagon sorra vette a betegeket és pusztította a beteg rágóeszközöket. Az atyafi elnézett vagy tíz foghuzást, s mikor aztán rákerült a sor, ő is odaült a nagy karoszkékbe és átengedte magát az orvosnak. A doktor meg-megtapogatta az atyafi harminczkét fogát, szokása szerint nem szólott, hanem kihuzta azt, amelyiket erre legméltóbbnak talált. Nagyot nyekkent az atyafi, mikor a három tövű fogtól megszabadult. Ránézett az orvosra, aki a ritka nagy fogat bámulta és amikor aztán a doktor helyeslőleg biczentett, az atyafi szó nélkül eltávozott. Kis vártatva azonban visszatért és busan kérdezte az orvostól:

— Tekintetes uram! Ha szabad kérdenem ugyan miér' huzta ki a fogam?

— Miért? — szölt az orvos. Mert rossz volt és bizonyára fáj is, ha idejött vele.

— No már kérem — felelt az atyafi — ezt rosszul tetszött tunni. Ne fáj neköm soha életömbe se a fogam, hanem a mellett végött gyűttem vóna, amelyikre váltig fuldoklom.

Az atyafi aztán kérte az orvost, hogy ha lehet, hát tegye vissza a fogát, de aztán megelégedett annyi elégtétellel, hogy bevezették a belgyógyászati terembe.

* **Alapszabály módosítás.** A nagyváradi hentes-ipar társulat egyik közgyűlésén az alapszabályok módosítását határozta el. A módosított alapszabályokat betérjesztették a polgármesteri hivatalhoz, a miniszterhez juttatás és a jóváhagyás kieszközölése végett.

* **Szemüveges kecskék.** Egyik felsőmagyarországi lap hirrovatában még 18 sor üres hely volt, melyet nem tudtak mivel betölteni. Az újdondász tehát leült és gyorsan összeírta a 16 sort a szemüveges kecskék-ről. Így képzeljük mi a dolgot, mikor a következő hirt olvastuk az illető lapban:

Szemüveges kecskék. Azt tartják, hogy a »tót nem ember«, pedig dehogynem; s a mellett olyan leleményes, hogy senki se hinné el, ha meg nem történt volna a következő história. Most ugyanis, hogy a felvidéken kiűtött az éhség, (?) s attól tartottak a trencséniékt stb., hogy a házi állatok, melyek tulajdonilag kecskékből állanak, éhen fognak veszni, a mi rájuk nézve nagy veszteség. Pedig dehogynem, a tót leleményessége segít még a takarmány hiányon is, még pedig akként, hogy a fenyőfát fűszál vékonyságra gyalulják s hogy a kellő zöld színt is megadják neki, zöld pápaszemet tesznek a kecskék

szemeire. Az ekként becsapott állatok abban a meggyőződésben vannak, hogy az első minőségű fű és jóízűen megeszik a zöld szemüvegen keresztül nézett fenyőfa forgácsot. Tessék, hát nem okos ember a tót?

Margit böjti levele.

Nagyváradon, 1896. febr. 27.

Kedves szerkesztő ur!

Még csak egy hete, hogy a nagyböjt tart, de már igazán ráuntam.

Nem magamért, mert hiszen engem eléggé hozzászoktattak a zárdában az önmegtartóztatáshoz, hanem az a papa . . .!

Képzeld csak el a Szerkesztő ur, minden ebédnél, meg vacsoránál olyan csúnyán néz, mikor téstát tesznek elébe, hogy én már félek tőle. Nagyon szeretem a krémet meg a kókot, de azokról is lemondanék szívesen, csak már jó kedve lenne megint a papának.

A Szerkesztő ur persze nem tudja, hogy milyen fontos dolog ez nálunk; de ha megmondom, bizonyosan igazat ad nekem.

A papa máskor mindig ebéd után a legkedvesebb. Akkor oda ülünk mellé, megcsókoljuk a kezét, ő meg a Pistának ad egy barackot a fejére, nekem pedig megdörzsöli az arcomat a szűrés szakálával, azután nevet rajta, ha mi haragszunk.

Mikor pedig látja, hogy nem akarunk odamenni hozzá, akkor Pistának ígér egy hatost, nekem pedig mindent, a mit csak kérek.

Ilyenkor szokta megígérni az új ruhát is és meg is tartja, ha ígér valamit. Azt a szép rózsaszín bali ruhát is így kaptam tőle.

Most pedig nagy szükségem volna valamire, azután nem merek kérni semmit.

Csak látná a Szerkesztő ur, milyen kis lányos a napernyőm, én nem akarom többet használni, mert senkinek sincs már olyan.

Az anyus meg mindig azt mondja, hogy jó lesz az még és nem akar ujat venni, pedig már nemsokára szükség lesz rá. Jaj csak a papának lenne már jó kedve, akkor bizonyosan kapok tőle! Hiába örül Irénke előre, hogy az övé szebb lesz, mint az enyéem.

Szoktak maguk prédikációra járni szerdán?

Mi járunk Irénkével; még mind a kettőn ott voltunk. Olyan szépen beszélt a tisztelendő ur!

Jöjjenek el egyszer, hallgassák meg! Három óraker van, nem kell még akkor szerkeszteni.

Igen! Már előbb is meg akartam írni, kedden kihagytak egy fontos hirt az újságból.

Mondja meg Szerkesztő ur annak a munkatársnak, a ki a híreket csinálja, hogy máskor jobban nézzen utána.

Nem érdekes hír az, hogy a mi Julesánkat, mikor hétfőn jött haza a piacról, úgy meg ijesztette egy tehén, éppen a kis-hidnál, hogy kiejtette a kezéből a kosarat, pedig tele volt már mindenfélével?!

A tejfel meg a vaj ott is maradt az utcán, a gyümölcsökből is alig tudott egy párat összeszedni.

Sírva jött haza. Alig tudta anyus megvigasztalni, hogy nem baj az, vehet ismét.

De Julesa sehogy sem akart megbékülni, azt mondta, hogy az ijedtség is többet ér öt forintnál és ő bepanaszolja azt az embert, akié a tehén.

Azt állítja, hogy a rendőr be is akarta kísélni.

Az ilyet írják ám meg ezután.

Ma délután nálunk lesz a Béla uzsonnán. Kiváncsi vagyok rá, lesz-e olyan kedves most is, mint a bálban. Megírom majd a Szerkesztő urnak!

Addig is üdvözlöm mindnyájukat

Viszontlátásra!

Margit.

Igazságszolgáltatás.

A posztkiszli tolvajok. A mint olvasóink még bizonyára még emlékeznek, annak idején részletes tudósítást hoztunk azon szenzációs lopásnak kiderítéséről, mely 11 esztendővel ezelőtt történt Budapesten. Supisich János és Csombor Imre 1884. január hóban a budapesti postán egy nagy postaládát loptak el, a mivel a m. kir. postát 240,000 forintig megkárosították.

Csombor Imre budapesti vendéglőst, a ki a lopást tulajdonképpen elkövette, elévülés miatt felmentették a lopás büntetének vádjára és következményei alól és mostan polgári uton perrelte be a posta. Supisichet pedig, a ki osztrák állampolgár, a napokban itélték el Zárában 6 havi börtönre és 240,000 forint kártérítésre a m. kir. posta részére.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyvárad kir. törvényszék ma Millye Gyula elnökle alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá.

Kósa Sándor lopás büntette.

Burtyik Csunye Vaszalika súlyos testi sértés.

Doronszky Lajos és társa magánlak sértés büntette.

K. Pető János jogtalan elbirtokolás vétsége.

Moldován András és társai hivatalos hatalommal visszaélés vétsége.

REGENY-CSARNOK.

Pénzért, tisztességért.

Neidegg L. után Dr. Margitai.

21

»Gyermekek! kedves Bessiem!« kiáltá a báróné, s karjaiba zárta a fiatal leányt.

Az éjjeli vonattal nagybátya és unokahug visszautaztak Norrenburgba. Theobald, aki lovon jött, ezen módon került vissza is. Mellékvonalon volt, igen mérsékelt forgalommal a Neuróde és Norrenburg között. Első osztályú kocsiakat nem lehetett kapni, s így Mr. Browning, aki különben nagy megvetéssel nézett máskor a második osztályra, most kénytelen volt maga is abban utazni. A kupében, amelybe föl szállottak, már volt egy utas — Wesselhöft Günther. Mr. Browning annyira sugárzott a boldogságtól, oly emelkedett hangulatban volt, hogy ez este még ez iránt az ember iránt is volt benne egy kis jóakarát, kit különben ellenszenvével valószággal üldözött. Megrázta kezét rejtetes nagy barátságossággal, még azt is megkérdezte tőle, honnan jó.

»Beteg édes anyámat látogattam meg, kit néhány héttel ezelőtt, nővéremmel együtt Rosenthal fürdőbe vittem. Hála Istennek, összeszedte magát« . . .

»Tehát jó napja volt. Nekünk is — nekünk is —« mondá dörzsölve kezét. »Nos Bessie? eljegyzés.« — mondá s nevetve mutatott az elpiruló leányra.

Wesselhöft egészen elváltozott arczkifejzéssel nézett reá.

»Bizony úgy van,« nevetett az öreg ur, aki szíve örömeiben valószínűleg többet ivott a mint kellett volna »csak gratuláljon, gratuláljon kérem. Neurodeban volt az eljegyzés Kattenstädt bárónénál, ha ha hó!«

A bankár meglehetősen zavarral hajtá meg magát, s vonakodva rebegett néhány szót. Gratuláció akart lenni.

»Reményilem, ezentul is jó barátok fogunk maradni,« rebege viszont Bessie, félénken nyujtva kezét.

»Ahhoz a mi utaink nagyon el fognak ágazni egymástól. Kattenstädt báróné előtt fényes, ragyogó pálya áll, amely nagyon távol esik az én szerény mindennapi életemtől.«

Sértődve vonta vissza a leány kezét s némán nézve ki az ablakon, míg Wesselhöft a ma nagyon beszédes öreg urral élénk társalgást folytatott.

Csakhamar elérték Norrenburgot; Mr. Browning és Bessie fölültek a kocsira, amely reájuk

várakozott. Egy futólagos sóhajlás — a leány eltűnt s Wesselhöft úgy érzé, mintha szívének egy darabja szakadt volna ki.

X.

Mint a futótűz, terjedt el Norrenburgban az eljegyzés híre, s természetesen általános beszéd tárgyát képezte.

Bámulatot nem kelthetett, mert hiszen mindenki láthatta előre, hogy mi lesz a vége, de irigységet igen. Egyen mégis csudálkoztak, azon t. i., hogy a menyasszony az esküvőt minél későbbre kívánja halasztani, ami különben meg hazudtolta a rágalmozó nyelvek állítását, hogy a cselszövő amerikai lány nagy ravaszsággal vetette ki hálóját a tiszt után.

Egyébiránt Theobald a hamisítatlan csodálkozás pillanata után elég könnyen nyugodott belé menyasszonya ezen kívánságába. Szíve, az úgy sem volt érdekelve, de hiusága, az pedig nála hatalmas tényező volt, vereséget szenvedett. Tudatában volt annak, hogy akármely lányt kérne meg, mérhetetlen tisztesség lenne arra nézve; hát még erre a polgárleányra! Adél örvendezve, boldogan tette volna kezeit az övébe, ha szerelemről beszélt volna előtte; és ez a lány, aki se nem szép, se nem szellemes, oly hidegen, oly nyugodtan hallgatta, mikor megkérdezte őt, mi több, még föltételekhez kötötte »igen«-jét! No de ez első csalódás után hamar összeszedte magát, sőt gratulált önönmagának, hogy arany szabadságát még hosszú ideig élvezheti; különösen most, mikor oly könnyű lett számára az élet, midőn minden versenyezni látszott, hogy rózsával hintse be ösvényeit.

Mindjárt az eljegyzést követő napon jelentkezett Russwurm, s ő, aki az utóbbi időben oly kellemetlen kezdett lenni, önkényt meghosszabbítá, még pedig a legkedvezőbb föltételek mellett 40000 frtos váltóját. De mindenfelől hasonló előzékenységgel találkozott. A kereskedők a legdrágább cikkeket öröme st szállították számára kénye-kedve szerint; telivér lovakat valószággal ráerősszakoltak; egyszóval úgy bántak vele, mintha mérhetetlen gazdagság fölött rendelkezék. Leereszkedő elnézés támadt szívében Mr. Browning gyöngéi iránt, s föltette magában, hogy a »vén ficzkóval« egészen tisztességesen fog bánni, föltéve, hogy az okosan fogja magát viselni. (Folyt. köv.)

T A V I R A T O K.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Szünet után

Tisza Kálmán ki a kiegyezési dolgokról, azoknak is igen kevés kivétellel a vám-kereskedelmi szövetségről szóló részéről kíván röviden egy pár szót mondani.

A kvóta is említettett; (Halljuk! Halljuk!) említettik nagy hanggal Ausztriában, említettik nálunk is. Én azt tartom, erről most beszélni nincsen is idején; hiszen a kvóta és a vámszövetség nincsennek jogi összeköttetésben, mert lehető, — én ugyan óhajtom, hogy ne legyen, — hogy külön vámterület lesz, de a kvótának azért mégis meg kell alkotnia mindaddig, míg az 1867. XII. t.-cz. érvényben van (Helyeslés jobbfelől.) és annak megalkotása módját is meghatározza a törvény. Még azoknak az adatoknak összehasonlításával a háznak bizottságai teljes kimerítő jelentést nem tettek: azt tartom, hogy addig a kvóta nagyságáról alaposan helyesen nyilatkozni nem lehet. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj. Ellenmondás a szélső baloldalon.)

Igaz, nagylelkűségre hivatkoznak a másik oldalon. De azt gondolom, annak itt annyira nincs helye, hogy annak engedni nem nagylelkűség, de együgyűség volna. (Általános helyeslés.) de viszont nincs helye magunk részéről, most megmondani, meddig megyünk, mert itt azt tartom, az adatok által kimutatott igazság az a melynek alapjára nekünk helyezkednünk kell. (Helyeslés a jobboldalon.)

Nem akarva senkivel polemizálni, más alkalomra hagyom fenn — ha ugyan még előhozom valaha — hogy felderítsem azt, mennyiben áll Helfy t. képviselőtársamnak azon állítása, hogy a földmívelés érdekeit az ipar érdekeivel szemben a Tisza-aera játszotta ki. (Halljuk! Halljuk!)

Eppen így máskorra hagyom tisztázását annak, hogy azon esetben, a melyre Apponyi Albert t. képviselőtársam hivatkozott, midőn t. i. Simonyi Lajos volt képviselőtársunk egy kérdést intézett hozzám a bizottságban és én erre feleltem — mi volt abban kötelességmulasztás, midőn azt mondtam: mert az én meggyőződéseim szerint az ország érdekeinek megfelelő megegyezés már létrejött, nem tartottam szükségesnek a külön vámterület felállítását iránt intézkedéseket tenni. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Ezt mind máskorra hagyom, mert polemizálni nem akarok.

Azután a vámszövetség szükséges és áldásos voltáról szól; bizonyítja, hogy a vámszövetséggel közgazdaságilag mind a két állam nagy mértékben fejlődött. Majd így folytatja:

T. képviselőház! Azt tudják Ausztriában is ép úgy mint itt, hogy én 1867. óta mindig barátja és védelmezője voltam a vámszövetségnek, tudják ott azt is, hogy midőn a tárgyalások folytak, vezérferfiakkal sok erős küzdelmet vívtam, visszautasítani tulzó követeléseiket, legalább részben érvényesíteni, a mi méltányos, jogos követeléseinket; de tudják azt is hogy ha azután itt láttam oly követeléseket, a melyek nézetem szerint az adott viszonyok közt méltányosan érvényesíthetők nem voltak, ezekkel is szembeszálltam népszerűségemnek talán épen nem nagy előnyére és épen azért, mert ezt tudják, talán kevésbé lesznek félreértésnek kitéve, mint bárki más, ha azt mondom, ne legyenek azon illúzióban azok az urak odaát, hogy minket vagy bárkit ez országban tulköveteléseikkel megpuhítani, támadásaikkal, fenyegetéseikkel megfélemlíteni fognak. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Én hiszem és remélem, hogy a döntő körök kormányban és törvényhozásban, ott is kellő belátással és eréllyel a méltányosság korlátai közé fogják szorítani azokat a követeléseket; de ha ebben csalódnom kellene, kénytelen vagyok megmondani, hogy sajnálattal bár; de azon követelésekkel szemben még magam is azt mondanám nincs más mód, folyamodjunk a törvényadta joghoz, a külön vámterülethez. (Helyeslés jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) Fájdalommal mondom, mert megvagyok róla győződve, hogy a külön vámterületnek felállítása a monarchia mind a két államában a vagyoni jólét, a fejlődés, az államgazdaságot keserves megzavarásával fog járni. (Élénk helyeslés jobbfelől. Ellenmondás a szélsőbaloldalon.)

Szemben ezzel nem vigasztal engem, a mit hallottam s a mi sok részben igaz, hogy még nagyobb baj Ausztriára, mint nálunk, mert ha én károsodom, az nekem nem vigasztalás, hogy más még jobban károsodik. Élénk tetszés jobbfelől.)

A határozati javaslatokhoz nem járul hozzá. A tételt elfogadja. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Horváth Gyula: Az osztrák kormány tájékozta a parlamentet a kiegyezési tárgyalások menetéről, míg a mienk azt nem tette. Ausztriában a destruktív pártok ellene vannak a közös vámterületnek; nálunk csak meg nem egyeztetés esetére óhajtják egyes pártok a külön vámterületet.

A quóta fölemelése véleménye szerint külön vámterület esetére nem lehet kárára az országnak, mert a befolyó vámok a különbséget fedezik.

Apponyi hat. javaslatát magáévá teszi. (Helyeslés balról.)

A tanácskozást holnapra halasztották. Az elnök az ülést 2 óraker bezárja.

A püspöki konferencia.

Budapest, febr. 27. (Saj. tud. távirata.) A hercegprimás budavári palotájában ma püspöki konferencia volt. Vaszar y Kolos biboros hercegprimás délelőt tiz óraker nyitotta meg az ülést és a jegyzőkönyv vezetésére Fehér Ipoly pannonhalmi főapátot kérte fel.

A konferencia első tárgya a kongrua-kérdés volt. E tekintetben a püspöki kar megállapodott a további teendőire nézve. A második tárgy a kassai vértanuk beatifikációja volt, erre nézve Steiner püspök írásbeli indítványt terjesztett be a konferencia elé. A püspöki kar kimondotta, hogy a szükséges lépéseket meg-

teszik. Ezzel kapcsolatosan szóba került Szt. Margit canonizációja. Ezt azonban a szükséges okmányok hiánya folytán a jövő konferenciára halasztották. A katolikus tanítók országos kongressusára nézve a püspöki kar kimondotta, hogy a kongresszust helyesli, annak megtartására nézve észrevétele nincs. A siker biztosítása végett Hornig Károly b. veszprémi püspököt küldötte ki a konferencia, aki mintegy összekötő kapocs lesz a kongresszus és a püspöki kar között. Melléje az általa e czélból alakítandó bizottságba aelnökül Palotay veszprémi kanonokot, Komlóssy esztergomi egyházmegyei főtanfelügyelőt nevezték ki.

A konferencia főtárgya következett: az özredéves ünnep. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök megkereste a hercegprimást a millennárius ünnep megülvése tárgyában, az ünnepély programját is beküldte. — A konferencia a püspöki kar illető pontokat vette tárgyalás alá. Ezekre nézve a következőkben állapodott meg:

Május 5-én a koronának a várból a Mátyás templomba való átvitelénél a püspöki kar a regnikoláris bizottságban két püspök képviseli udvari fogatokon.

Junius 8-án a koronának a Mátyás-templomból az országháza való átvitelénél a regnikoláris bizottságban a püspöki kar ismét két püspök képviseli, udvari fogaton. A többi püspök tetszés szerinti fogaton kíséri a koronát.

A koronának a visszavitele hasonlóképen történik.

A kath. népiskolák millennárius emlékünnepe napjaul a püspöki konferencia május 17-ikét tűzte ki.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök megkereste a hercegprimást, hogy a Sz.-István napját az idén minél fényesebben tarisák meg.

A püspöki konferencia kimondotta, hogy a főtiszteleten Szt.-István napján testületileg, palástban, püspöksüveggel lesz jelen.

A miniszterelnök megkereste a hercegprimást a pápának a millennárius ünnepe való képviseltetése ügyében is.

A konferencia nagy lelkesedéssel a hercegprimást bizta meg a szükséges lépéseknek illetékes helyen való megtételével.

Ezzel a konferencia elvégződött. —

A király és a millennium.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Mint ellenzéki körökből értesülünk, az ellenzék elhatározta, hogy a Bánffy kabinet ellen a legélesebb akciót indítja meg, azért mert a király nem vesz részt a millenniumi ünnepségben úgy, a mint az az ünnep jelentőségéhez méltó lenne. Miután ez szerintük a Bánffy kabinet iránti csekély rokon szenv és bizalmatlanság jele, követelni fogják, hogy a kormányelnök ez irányban nyilatkozzék, vagy ha a bizalmatlanság tényleg fennáll a korona és a kormány közt, a mi szintén elhomályosítaná a millennium fényét és kisebbitené politikai jelentőségét, jelentse ki a kormány, mi a szándéka és hajlandó-e a felelősséget magáról elhárítva a konzekvenciákat levonni.

Albrecht Salvator főherceg meghalt.

Bécs, febr. 27. (Saj. tud. táv.) Bosenből jelentik, hogy Albrecht Salvator főherceg, a kinek állapotában ujabban javulás állott be, ma hirtelen rosszul lett és esti 6 óraker meghalt.

Pályadíjat nyert vigjáték.

Budapest, febr. 27. (Saj. tud. táv.) A »Vigszínház« vigjáték pályázatán Somlyó Sándor »Királyi házaselet« című vigjátéka nyerte el a kitűzött pályadíjat.

Miklós Gyula és az országos kaszinó.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Az országos kaszinó választmánya nem teljesítette Miklós Gyula azon kérvényét, hogy a kaszinónak tagja maradhasson, — bár tagsági jogának gyakorlása nélkül is mindaddig, míg ártatlanságát bebizonyítja. Ma tartott ülésen ugyanis a választmány azt a határozatot hozta,

hogy Miklós Gyula kilépését tudomásul veszik és egyuttal azt az utasítást adta Miklós Gyulának, hogy ha ártatlansága kiderül, a kaszinóba való felvételét újból kérelmezze.

Közgazdaság.

Gyümölcsfák beszerzése.

II.

Védekezni lehet ellene az arzénsavas rézrel (cuprum arsenicosum), mely azonban, mint igen erős mérég, nagy óvatossággal kezelendő. Megrendelhető: Aradon Rosnyai Mátyás gyógyszerésznél, 100 gramm ára 60 kr. A megrendelő levelezőlap balfelére, a községi orvos vagy szolgabíró (kapitányi hivatal) által rávezettetik e néhány szó: almamoly irtására kéretik. Egy hectoliter vízbe 40—50 gramm arzénsót vegyünk s lassanként folytonos keverés közt hozzáadunk még vagy 2 liter durvább lisztet, hogy a folyadék, mit fecskendővel (bármily peronoszpora fecskendővel) juttatunk a fára, jobban tapadjon a kis gyümölcsökhöz és levelekhez. Az első permetezés május havában korán, akkor hajtatik végbe, midőn a kis almák borsó nagyságúak, a második két hét múlva, a harmadik permetezés ismét két hét múlva eszközöltetik; mivel azonban az almamolynek két generációja is van, augusztusban 2 hétnyi időszakok betartásával ismét 3 permetezést kapnak a fák. Permetezés közben a folyadék többször megkavarandó. Az arzénsó nemcsak az almamoly álcáit, de ugyanakkor minden hernyót és gombát is kiöl. Midőn a fák javában virágoznak nem szabad permetezni a méhek miatt. — E védekezéssel már hazánkban is többen sikerrel mentik meg gyümölcstermésüket; másutt, pl. Amerikában érdemesnek sem tartják a gyümölcstenyészéssel foglalkozni az almamoly elleni védekezés nélkül; érdekesnek tartjuk leírni egy amerikai farmer idevágó megjegyzését: »En szeretem az almabort, de sajnálom a magam termését felhasználni. Tehát úgy teszek, hogy megvédelmezem a magam gyümölcsét s jó áron eladom, mint csemege almát: lusta kollegáim férges almáit pedig öszszevásárolom s azokból készítek magamnak olesó almabort. Egy cseppet sem bánom, hogy ily lusta kollegáim vannak; sőt inkább azt mondom. Eljen az almamoly!«

Természetes, hogy aki nem hajlandó is e sok permetezéssel vesződni, még nem szükséges okvetlenül visszariadnia a gyümölcsfák ültetésétől: nem minden vidéken van oly nagyon elszaporodva az almamoly, ki kellő gondozásban részesíti fáit, annál oly nagy mértékben ritkán lép az fel, még mindég marad annyi gyümölcs a fán, hogy kifizeti magát a faültetés, némely évben alig jelentkezik, akkor is főleg az almát bántja, körtét, szilvát kevésbé.

Ezekután, ha még felemlítjük azt, hogy ki gyümölcsfát ültet, annak jó számot kell vetnie talajával, földje fekvésével, a táj klímájával s az egyes gyümölcsfajok és válfajok természetével, — úgy mindent elmondunk, mi a sikeres gyümölcstermesztéshez szükséges. A talajt illetőleg, a legnagyobb igényeket támasztja a körte, alma; kevesebbet a csontárok s a szőlő; legsilányabb talajjal megelégszik a cseresznye és mandola, de viszont meleg fekvést kívánnak. Vizes talajon diszlik a birs és szilva; arra körtét, erre barackot oltatunk. Hegyek éjszaki oldalán, vagy oly helyeken, hol erős szelek dühöngenek, nem lehet gyümölcsöt létesíteni. A sik forró alföldön inkább a csontárok, főleg a kajszin barack és a meggy terem; a körtének és almának csak bizonyos kevésbé finom és kényes fajtái, főleg a nyári körték és almák adnak tühető termést. Széljárta helyeken, magastörzsű fákon, csak kisebb gyümölcsöket termő, az alföldön is diszlik fajok ültetendők; a nagy gyümölcsöket a szél leveri. A besztercezi szilva az alföldön csak folyók mentén diszlik.

Hogy hol, minő fajok teremnek hazánkban legszebben, javarészen meg van már állapítva s azért midőn fát rendelünk, talajunk, éghajlatunk, különös czéljaink előrebocsátása

* I. »Gyümölcskertész« 1892 évf. III. lap.

mellett, a fajok választását bátran rábizhatjuk valamely értelmes és realis faiskolat tulajdonosra. A »Gyümölcs-kertész« szerkesztősege is szívesen ad ily kérdésekre gyakorlati tanácsokat (megrendelhető Budapesten az Athenaeum r. társulatnál). Így jobban járunk, mint ha magunk választjuk ki találomra a legcsébitőbb, legfinomabb, de esetleg legkényesebb fajtát.

Ha a fákat közel ültetjük egymáshoz, nem lehet reményünk szép termésekre; azért, a magastörzsű almának, körtének, 8-10 méteri szilvának, kajszinbaracznak 6-8 méter, őszibaracznak 4. méter távolság legalább is kell. A magas törzsű fák közé törpék ültethetők, mik leadják termésüket s kivénülnek, mire a magas törzsűek felnőnek. —

Mártonfalvy.

Selyemtenyésztésünk csendben, de biztosan halad előre. Erre mutat az országos selyemtenyésztési hivatal levele; melyben tudatja Rátkay József községi tanítóval, hogy Kvaszay kapitány, a ki az ország több vidékén honosította meg a selyem termelést, a napokban Nagyváradra fog érkezni. — A »Nagyvárad Takarékpénztár« a Dóry szigetnek ajándékozta azt a kioszkot, mely ideiglenesen a Müller-féle czukrászda előtt volt felállítva. Ezt a deszka épületet a jövő hó folyamán a Dóry szigeten felállítják, s e nyáron már mintaszerű selyemtermelés céljára használják. A faépület alapozásához Sztavernik Ferencz mérnök ur 2000 darab téglát ajándékozott. Ebben az épületben bárki, teljes és részletes utbaigazítást fog kapni az eperfa tenyésztés, valamint a selyem termelés minden mozzanatára nézve.

Terménytőzsde.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 27.

B u z a tavaszra, bácskai	7.14
» tavaszra, északi	7.16
» szeptember-októberre, bácskai	6.97
» szept-okt-re északi	6.98
R o z s tavaszra, bácskai	6.35
Rozs tavaszra, északi	6.36
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	4.33
» jun-jul-ra, északi	4.34
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	11.00
» aug-szept.re, északi	11.05

Bécs, február 27.

B u z a tiszai	7.50-7.80
» bányai	7.30-7.65
» bácskai	7.30-7.60
» szokványúru őszre	7.43-7.45
» szokványúru tavaszra	7.20-7.22
R o z s tiszavidéki	6.95-7.10
» szokványúru őszre	6.37-6.39
» szokványúru tavaszra	6.70-6.72
T e n g e r i magyar	4.70-4.50
Z a b, magyar kereskedelmi	6.40-6.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. február 27-én.

Magyar aranyjáradék 4%	122. —
Magyar koronajáradék	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	154.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142.50
Oszták járadék papírban	100.75
Oszták járadék ezüstben	100.75
Oszták járadék aranyban	121.75
Oszták korona járadék	101.25
1860. oszták államsorsjegyek	147.50
Oszták magyar bankrészvény	995. —

Magyar hitelbank részvény	415. —
Oszták hitelintézeti részvény	378.20
Oszták-magyar államvasuti részvény	370.50
20 frankos arany (Napoleondor)	956. —
Német birodalmi márka	58.95
London vista	120.70
Páris vista	47.50
20 márkás arany	11.78

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Eladó ház.

Liliom-utca 99. számú ház

szabad kézből

eladó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

54 1-3

A II. Magyar Osztály-Sorsjáték

sorsjegyei kaphatók a

Biharmegyei Takarékpénztárnál.

50 4-0

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA
Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSEK KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktára. * * * * *

Kitünő minőségű, czégünkkel ellátott aczéltollak.